

Ìtàn Ìkòkò ti Èsẹ̀ Kẹ̀rìnlélógójì - Nọmbà Ọgbọn-ọkan

Èsékíèlì Nọmbà Méjìlá

Jeff Pippenger

2026-09-20

Àpilẹ̀kọ tó sáájú parí pẹ̀lú àgbéyẹ̀wò yìí, “Ìgbéyàwó májẹmú ti ọ̀dún 313 dúró fún ìgbéyàwó májẹmú ìkẹyìn ti agbára pópù pẹ̀lú Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà—ọ̀ba àkókò nínú àwọn ọ̀ba mẹ́wàá ti Ìfihàn orí kẹ̀tálá-dín-lógún; agbára olókè méjì kan tí a fí àpẹ̀rẹ̀ hàn nípàsẹ̀ agbára olókè méjì ti Faranse. Itàn tí ó bèrẹ̀ pẹ̀lú Clovis ní ọ̀dún 496 tí ó sì parí ní ìkẹyìn sí àṣẹ̀ Justinian ní ọ̀dún 533 àti ìgbéga pópù sọ́rí itẹ̀ ní ọ̀dún 538, dúró fún itàn láti ọ̀dún 1989 tí tí dé ọ̀fin Ọjó-Àìkú.”

A fí àpẹ̀rẹ̀ Ronald Reagan nípàsẹ̀ Clovis ní ọ̀dún 496, a sì fí Donald Trump sàpẹ̀rẹ̀ nípàsẹ̀ Justinian ní ọ̀dún 533. Àṣẹ̀ Justinian wá ní ọ̀dún márùn-ún sáájú kí ijọpápákí gòkè sí orí itẹ̀ ní ọ̀dún 538, Ìlànà Milan sì wá ní ọ̀dún méjọ sáájú ọ̀fin Àìkú ọjó Àìkú àkókò ti ọ̀dún 321. Àṣẹ̀ nàà àti ìlànà nàà bá ara wọn mu gégé bí àmì ọ̀nà tí ó sáájú ọ̀fin ọjó Àìkú.

Rẹgàn

Ní ọ̀dún 1870, àwọn ọ̀mọ-ogun Ítálì gba Róòmù (20 September 1870). Ípínlẹ̀ Pápà dájọ̀ iwàláàyè rẹ̀ dúró gégé bí ipínlẹ̀ agbègbè, Pópù Pius IX sì di “ẹ̀lẹ̀wọn nínú Vatican.” Níwọn bí kò ti sí agbègbè Pápà kankan mó tí a mó sí ipínlẹ̀ aláṣẹ̀ ọ̀mìnira, Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà (gégé bí ọ̀pọ̀ orílẹ̀-èdè mìíràn) kò sì tún pa ibáṣepọ̀ ijọba pẹ̀lú Pópù mó gégé bí alákoósó ayé. Ní October ọ̀dún 1951, Ààrẹ̀ Harry S. Truman yan General Mark W. Clark gégé bí Asojú Ijọba Amẹ́ríkà sí Vatican. Itakò líle dide ní kíákíá láti ọ̀dọ̀ ọ̀pọ̀ ijọ àti àjọ Pùrótésítàntì, tí wọn jiyàn pé ipò yíyan nàà tako iyapa ijọ àti ijọba. Ní January ọ̀dún 1952, General Clark yọ orúkọ rẹ̀ kúrò.

Ní ọjó kẹwàá, oṣù kin-in-ni, ọ̀dún 1984, Ààrẹ̀ Ronald Reagan àti Pópù John Paul II fara mó ọ̀n ní ìlànà pé kí wọn dá ibáṣepọ̀ asojú ijọba pípé sílẹ̀ láàárín Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà àti Holy See. Ní ọjó kẹsàn-án, oṣù kẹrin, ọ̀dún 1984, William A. Wilson (ẹnì tí ó ti n sísẹ̀ tẹ̀lẹ̀ gégé bí asojú àdani Reagan) gbé àwọn iwé-ẹ̀rí rẹ̀ kalẹ̀, ó sì di Asojú Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà àkókò sí Holy See.

Láàárín ọ̀dún mètálélógbọn láti 1951 tí tí dé 1984, ifaradà isòro-òdì ti Pótésítàntì sí Kátólìkì tú ká. “Àwọn apá” tí wọn dúró fún ijọ papacy ní 496 pẹ̀lú Clovis jẹ̀ àpẹ̀júwe Reagan ní 1984 tí tí lọ sí 1989. Clovis sàpẹ̀rẹ̀ iyokúrò ẹ̀sin nàà (ìbọ̀rìṣà) tí n dí papacy lọwọ̀ láti tún dide padà sínú agbára, àti ní 1984 a ti mú ifaradà isòro-òdì ti Pótésítàntì sí idàsókè papacy kúrò. “Ojoojúmọ̀” nàà (ìbọ̀rìṣà) ni a yọ kúrò, Pọ̀lù sì sàpẹ̀júwe iyokúrò ifaradà isòro-òdì ìbọ̀rìṣà sí papacy gégé bí “ìṣubú kúrò nínú ìgbàgbọ̀.”

Ijọ àpẹ̀rẹ̀ ti ifẹ̀kọ̀sílẹ̀ tí Constantine the Great àti itàn ọ̀dún 313 tí tí dé 538 sojú fún jẹ̀ àmì àkókò kan nígbà tí ijọ kan ṣe ifẹ̀kọ̀sílẹ̀ pẹ̀lú ara rẹ̀, tí ó sì ṣubú kúrò nínú ìgbàgbọ̀. Ẹ̀sin tí ‘508’ sojú fún, èyí tí tẹ̀lẹ̀ ti dá iwólẹ̀ agbára papacy dúró, jẹ̀ àpẹ̀rẹ̀ ìṣubú kúrò nínú ìgbàgbọ̀ tí àwọn Protestanti ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà. Reagan ni a sojú fún nípàsẹ̀ Clovis. Ní ọ̀dún 496, Clovis fí “agbára” rẹ̀ fún

papacy, báyií ó sì di àpẹẹrẹ “àjọsepò aláìmọ” tí a mú ẹ ní àwọn ọdún Reagan. Clovis pẹlú ọjọ fún ìmúkúrò “ìgbàgbogbo” náà ní 508. 508 jẹ àpẹẹrẹ 1984.

“Ifaramọra yií lááárín ẹ̀sìn kẹ̀fẹ̀rì àti Ìsìn Kristẹni yorí sí idàgbàsókè ‘ọ̀kùnrin ẹ̀sẹ’ tí a ti sọ tẹ̀lẹ̀ nínú àsọtẹ̀lẹ̀ gégẹ̀ bí ẹ̀ni tí ń tako Ọ̀lórún tí ó sì ń gbé ara rẹ̀ ga ju Ọ̀lórún lọ. Ẹ̀tò ńlánílá yẹ̀n tí ẹ̀sìn èké jẹ̀ aṣetan agbára Sátání—àpáta-írántí àwọn isapá rẹ̀ láti fi ara rẹ̀ jókòó lórí itẹ̀ láti jọba ayé gégẹ̀ bí ifẹ̀ tirẹ̀.” The Great Controversy, 50.

Reagan fi orúkọ gbajúgbajà pẹ̀ Soviet Union jẹ “ìjọba búburú” nínú ọ̀rọ̀ kan ní ọdún 1983, ó sì ka komunísímù aláìgbàgbọ̀-Ọ̀lórún sí ihalẹ̀mọ̀ra jìnàjìnà kan ní ti iwà àti ní ti ẹ̀mí. Ọ̀un àti John Paul II dá àjọsepò tímótímọ̀ ti ara ẹ̀ni àti ti ọ̀sẹ̀lù sílẹ̀ lòdì sí komunísímù Soviet. Àwọn ọ̀kùnrin méjèjì rí ìjàkadì náà ní ọ̀nà ti iwà, àní pẹ̀lú ní ìtumọ̀ ipèsè Ọ̀lórún; ní ipamọ̀, Reagan sọ̀rọ̀ nípa “Ẹ̀tò Ọ̀lórún” kan láti mú komunísímù ṣubú. Reagan ní ifẹ̀ sí àwọn ifihàn Fatima (ìkilọ̀ pẹ̀ “Rọ̀síà yóò tan àṣìṣe rẹ̀ kálẹ̀”), àwọn olórí méjèjì náà sì jíròrò nípa ìmọ̀lára àjọse tí wọn ní pẹ̀ Ọ̀lórún ti dá ẹ̀mí wọn sí fún ète kan (àwọn méjèjì yẹ̀ kú nínú ìgbimọ̀ ipàniyàn ní 1981) tí ó ní ibásepò pẹ̀lú bí a ẹ̀ maa ẹ̀gun komunísímù.

Àwọn Ọ̀mọ-ẹ̀yìn Kristi

A tọ̀ Reagan nínú ẹ̀sìn Disciples of Christ, ẹ̀yí tí àwọn baba olúdásílẹ̀ rẹ̀ ti kọ̀ ní tààrà pé pọ̀opù ti ijọ Kátólíkì ní aṣòdì sí Kristi. Alexander Campbell, aṣáájú àkókó tí ó ẹ̀ pàtàkì jùlọ̀ nínú ijọ Disciples of Christ, sọ̀ leraléra pé ipò pọ̀opù ni aṣòdì sí Kristi. Nínú àwọn àrìyànjiyàn àti àwọn ikowé rẹ̀, ó jiyàn pé iwo kékeré ti Daniel 7, ẹranko ti Ifihan 13, àti ọ̀kùnrin ẹ̀sẹ̀ ti 2 Thessalonians 2, gbogbo wọn ń tọ̀ka sí àwọn pọ̀opù ti Róòmù. Ó lo àwọn idánimọ̀ wònyí nínú àwọn àrìyànjiyàn gbangba (pẹ̀lú pẹ̀lú Bísọ̀pù Kátólíkì John B. Purcell ní ọdún 1837). Barton W. Stone pẹ̀ ìjọba Pọ̀opù ní aṣòdì sí Kristi tòótọ̀ àti “ọ̀kùnrin ẹ̀sẹ̀.” Walter Scott (ajíhìnrere àkókó míràn nínú ìgbésẹ̀ náà) kowé pé ọ̀kùnrin ẹ̀sẹ̀, Pọ̀opù ti Róòmù, yóò dide nínú ijọ Kristẹni, yóò sì gbé ara rẹ̀ ga ju Ọ̀lórún lọ.

Ìyá Reagan, Nelle, jẹ̀ ọ̀mọ-ẹ̀yìn olóòótọ̀ ti ẹ̀sìn Disciples of Christ, ó sì ni ipa ẹ̀sìn pàtàkì jùlọ̀ lórí rẹ̀ ní àkókò ikékòó rẹ̀. A ẹ̀ ìrìbomi fún Reagan nínú ijọ Disciples of Christ ní Dixon, Illinois, nígbà tí ó jẹ̀ ọ̀mọ̀ ọdún mọ̀kànlá, ó sì kọ̀pa gidigidi níbẹ̀ gégẹ̀ bí ọ̀dọ̀ (pẹ̀lú kíkọ̀ ilẹ̀-ẹ̀kọ̀ ọ̀jọ̀ Àìkú). Ó lọ̀ sí Eureka College, tí ó ní ibásepò pẹ̀lú Disciples of Christ.

“Àwọn tí ó bá dàrú nínú ọ̀ye wọn nípa ọ̀rọ̀ náà, tí wọn kò sì lè rí ìtumọ̀ aṣòdì sí Kristi, yóò fi dájú gbé ara wọn kalẹ̀ síhà aṣòdì sí Kristi. Kò sí àkókò kankan báyií fún wa láti fara mọ̀ ayé.” Kress Collection, 105.

A ṣàpẹ̀júwe Reagan nípasẹ̀ Clovis àti pẹ̀lú ifaradàpọ̀ Constantine Ọ̀lálá pẹ̀lú. Reagan tún jẹ̀ àkókó nínú àwọn ààrẹ̀ méjọ̀ ikeyin láti igbà ipẹ̀yà ní ọdún 1989. Gégẹ̀ bí àkókó nínú àwọn ààrẹ̀ méjọ̀ ikeyin náà, ó ṣàfihàn Donald Trump, ẹ̀ni tí, bí Reagan, ẹ̀ dàrú gidigidi nípa àwọn ète tòótọ̀ ti papacy, àti nípa ẹ̀ni tí papacy jẹ̀.

Ṣé méjì lè bá ara wọn rìn pọ̀, bí kò ẹ̀ pé wọn ti fi ọ̀rọ̀ ṣọ̀kan? Ámòsì 3:3.

Ìgbéyàwó àdéhùn kẹfà àti ikeyìn nínú Dáníèlì orí kẹwàá àti ọkan wáyé nínú itàn tí ó bèrè ní àkókò ọpin ní ọdún 1989, tí ó sì parí nínú itàn Donald Trump.

“Nínú àwọn isisẹ tí n lẹ lẹwólówó báyii ní Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà láti rí i dájú pé àwọn ilẹ̀-ìṣẹ̀ àti àṣà ilò ọ̀jọ̀ n rí àtílẹ̀yìn gbà látòdò ipínlẹ̀, àwọn Pùròtẹ́sítàntì n tẹ̀ lẹ̀ àwọn ipasẹ̀ àwọn ọmọ Páápà. Rára, ó ju bèè lẹ̀, wọn n sí ilẹ̀kùn sílẹ̀ fún Ẹ̀sìn Páápà láti tún gba ipò gíga jùlọ̀ padà ní Amẹ́ríkà ti Pùròtẹ́sítàntì, èyí tí ó ti pàdánù ní Ayé Àtíjọ̀.” The Great Controversy, 573.

Àdéhùn ìgbéyàwó ti ọdún 313 àti Ofin Ìlànà Milan bá itàn ọdún 533 mu, àti pé àṣẹ Justinian ní ọdún 533 yòò tún jẹ mímúṣẹ nípàsẹ̀ isàkóso kan tí n jẹwó ara rẹ̀ gégé bí ti Kristeni, tí kò sì tún mò pé láti dá agbára pópò mọ̀ gégé bí ọ̀jọ̀ Kristeni jẹ ọ̀rọ̀ itakora-nínú-ọ̀rọ̀ ní ipele tí ó dára jù lẹ̀, àti ẹ̀tàn apanirun ní ipele tí ó burú jù lẹ̀.

Ìjọ̀ àti Ìjọ̀ba

Ní ọdún 457 Ẹ́sàájú Kristi, ipàsẹ̀ kẹta ti Artaxerxes dá àṣẹ ọ̀ba orílẹ̀-èdè padà fún ọlášẹ̀ ọ̀ṣẹ̀lú àti ọlášẹ̀ ẹ̀sìn pẹ̀lú.

Ìwọ̀ sì, Esra, gégé bí ogbón Ọ̀lórún rẹ̀ tí ó wà ní ọwọ̀ rẹ̀, fi àwọn adájó àti àwọn onídájó kalẹ̀, kí wọn lẹ̀ máa ẹ̀ idájó fún gbogbo àwọn èniyàn tí ó wà ní ihà kejì odò, àní gbogbo àwọn tí ó mò ọ̀fin Ọ̀lórún rẹ̀; kí ẹ̀ sì kọ̀ àwọn tí kò mò ọ̀n. Àti ẹ̀nikẹ̀ni tí kì yòò ẹ̀ gégé bí ọ̀fin Ọ̀lórún rẹ̀, àti gégé bí ọ̀fin ọ̀ba, kí a mú idájó ẹ̀ lórí rẹ̀ lóyàyà, yálá fún ikú, tàbí fún ilẹ̀kùn-ùnkùn, tàbí fún ìgbàwọ̀lẹ̀ ohun-ìní, tàbí fún ẹ̀wọn. Esra 7:25, 26.

Ìlànà kẹta náà pèsè àṣẹ láti mú idájó àti ìjọ̀yà ẹ̀ fún ọ̀fin Ọ̀lórún àti ọ̀fin ọ̀ba pẹ̀lú. Ìlànà náà samisi ibèrẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ ọdún egbèrún méjìlálá-dín-lọ̀ódúnrún [2,300] tí ó parí ní October 22, 1844 nígbà tí Kristi wá sí tẹ̀npilì Rẹ̀ lójìjì. Ó tún samisi ibèrẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ ọdún igba [250] kan tí ó parí ní ọdún 207 BC, nínú itàn tó wà láàárín ogun Raphia ní 217 BC àti Panium ní 200 BC. Ìmúpàdàbòsípò ipò alášẹ̀ ìjọ̀ba àti ti ẹ̀sìn méjèjì ní 457 BC fi alfa ilọ̀po méjì hàn tí ó rí àwọn ìmúṣẹ̀ omega méjì. Àwọn ìmúṣẹ̀ omega méjèjì dúró fún ilẹ̀kùn tí a ti pa; ọ̀kan fún iwo Pùròtẹ́sítàntì, èkejì sì fún iwo Rípòbúlíkà.

Àsọtẹ̀lẹ̀ àkókó ti egbèrún méjì ọ̀ódúnrún [2300] dúró fún àwọn ọ̀fin Ọ̀lórún, àti àsọtẹ̀lẹ̀ ọdún egbèrún méjì àádọ́ta [250] dúró fún àwọn ọ̀fin ọ̀ba. Àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ méjèjì náà n fi iwo ti Pùròtẹ́sítàntì àti iwo ti Rẹ̀pùblikání hàn lórí ẹ̀ranko ilẹ̀ ti Ifihàn orí kẹtálá. Iwo Rẹ̀pùblikání ti ẹ̀ranko ilẹ̀ náà ni a fi sí àárín àwọn ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá títí dé mẹ̀rindínlógún ti Dáníèlì mọ̀kànlá. Àkókò ọdún mètádínlógún láàárín Raphia àti Panium ni iwo kan láti inú àsọtẹ̀lẹ̀ méjì ti àṣẹ kẹta ní ọdún 457 BC ti gé kọjá. Àsọtẹ̀lẹ̀ onífẹ̀éméjì náà n fi idájó àwọn èniyàn májẹmú ikeyìn hàn, bèè ni ó tún n fi idájó orílẹ̀-èdè náà hàn níbi tí àwọn èniyàn májẹmú náà ti rí gbòngbò wọn.

Ó sì wí fún Abramú pé, “Mọ̀ ní idájú pé irú-ọ̀mọ̀ rẹ̀ yòò jẹ̀ àjẹ̀jì ní ilẹ̀ tí kì í ẹ̀ tiwọn, wọn yòò sì máa sìn wọn; wọn yòò sì máa pọn wọn lójú fún ọdún egbèrún mẹ́rin. Pẹ̀lú náà, orílẹ̀-èdè náà tí wọn yòò máa sìn ni èmi yòò dá léjọ̀; lẹ̀yìn èyí, wọn yòò sì jáde pẹ̀lú ọ̀rọ̀ púpọ̀.” Jẹ́nẹ́sìsì 15:13, 14.

Nínú iwé Ìsíkièlì, Ọwàrà 22, 1844 ni a fi ẹ̀ ẹ̀pẹ̀ẹ̀ nípase Ọwàrà 22, 573 ẹ́ájú Kristi. Ọjọ kan ń tọka sí ibẹ̀rẹ̀ idájọ́ iwádíí, èkejì sì ń tọka sí fifún ipè kàkàkí Jùbílì ní ibẹ̀rẹ̀ àti ní iparí ilànà idájọ́ nàà. Àwọn ọjọ méjèèjì bá ara wọn mu, àwọn méjèèjì sì ń tọka sí ilẹ̀kùn tí a ti pa. 1844 dúró fún pípade ilẹ̀kùn ibi mímọ́, bí Kristi ẹ̀ wọ inú Ibi Mímọ́ Jùlọ. 573 ẹ́ájú Kristi ń tọka sí iparí àkókò àyè idánwò ènìyàn níbi tí àwọn ẹ̀rú ẹ̀sẹ̀ tí a ti rà padà yòò ti gba òmìnira wọn, àti ayé tuntun kan láti máa gbé nínú rẹ̀.

Sùgbón bí a kò bá rà á padà ní àwọn ọdún wònyí, nígbà nàà ni yòò jáde lọ ní ọdún igbà-idásílẹ̀, ọ̀un fúnra rẹ̀ àti àwọn ọmọ rẹ̀ pẹ̀lú rẹ̀. Nítorí àwọn ọmọ Ísírẹ̀lì jẹ́ iránsẹ̀ fún mi; iránsẹ̀ mi ni wọn, àwọn tí mo mú jáde kúrò ní ilẹ̀ Ejibiti: Èmi ni Olúwa Ọlórún yín. Lefitiku 25:54, 55.

Àwọn Ọjọ Kẹrinlélógún, Oṣù Kẹwàá méjèèjì dúró fún ilẹ̀kùn tí a pa ti òfin Ọjọ Àìkú tí ó súnmọ́ dé. Àkókò àánú idánwò tí a fi fún Adventism bèrẹ̀ ní ọdún 1844, ó sì parí ní òfin Ọjọ Àìkú tí ó súnmọ́ dé; bèẹ̀ nàà ni àkókò àánú idánwò tí a fi fún Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà nàà parí ní òfin Ọjọ Àìkú tí ó súnmọ́ dé. Àwọn iparí méjèèjì nàà bá àwọn ẹ̀lẹ́rìí méjì ti Ọjọ Kẹrinlélógún, Oṣù Kẹwàá mu nínú ọdún ẹgbẹ̀rún méjì ó lé ọ̀dúnrún [2,300] àti ọdún igba ó lé àádọ́ta [250].

Ọdún igba márùn-ún tí ó parí nínú itàn láàárín Raphia àti Panium pín àkókò àwọn ogun méjèèjì nàà sí àwọn nǫ́nbà àmì méjì, tí wọn jọ ní itumọ́ àtòrunwá tirẹ̀ pátó. Ọdún mewaá léyìn Raphia, tí itumọ́ rẹ̀ jẹ́ ilẹ̀ ààlà, àti ọdún méje ẹ́ájú Panium, èyí tí ó jẹ́ ogun tí a jagun lórí pètẹ̀lẹ̀ tí ó sì parí ní idóti. Mewaá àti méje, gégé bí àmì, ń ẹ̀ idánimọ́ agbára dragoni lórí ọ̀pọ̀ ẹ̀lẹ́rìí. 207 BC fi Trump, àmì ẹranko ilẹ̀ ayé, sí áárín ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá àti ẹ̀sẹ̀ kẹ̀ẹ̀dógún ti Dániẹ̀lì 11 ní ti àsotẹ̀lẹ̀, ní fifi ara rẹ̀ sílẹ̀ láti sọ̀rọ̀ bí dragoni, gégé bí a ti sàfihàn rẹ̀ nípasè àpapọ̀ nǫ́nbà mewaá àti nǫ́nbà méje.

Mètálá-dín-lógún pẹ̀lú jẹ́ àmì-ìsàpẹ̀ẹ̀, ó sì ń fa itàn Raphia títí dé Panium kojá Panium, àti síwájú Raphia pẹ̀lú. Ptolemy IV Philopator jọba gégé bí ọba Íjibiti Ptolemaic láti ọdún 221 BC sí ọdún 204 BC, ó sì sẹgun Antiochus Magnus ní Raphia ní ọdún 217 BC. Ptolemy bèrẹ̀ sí í jọba kí Raphia tó ẹ̀lẹ̀, ó sì jọba fún ọdún “mètálá-dín-lógún.” Nǫ́mbà mètálá-dín-lógún dúró fún àkókò itàn kan tí ó bèrẹ̀ ẹ́ájú Raphia, tí ó sì gùn kojá ogun Panium àti idóti Sidoni títí dé iparí àkókò àyè idánwò ènìyàn gégé bí a ti sàpẹ̀ẹ̀ rẹ̀ ní ọdún 330. Àsotẹ̀lẹ̀ ọdún méeèdógbon fún àkókò ijọ Smyrna bèrẹ̀ ní ọdún 64, ó sì parí ní Edict of Milan àti àdéhùn igbéyàwó ti ọdún 313.

Kónsítántìní Ñlá dúró fún itàn ijọ Pẹgámòsì, itàn nàà sì bèrẹ̀ ní 313, ó sì parí ní 538. “Ọdún mètàdínlógún” àkókò léyìn iparí àsotẹ̀lẹ̀ ọdún lónà igba àti àádọ́ta ní 313 ní àmì ọ̀nà mewa. 313 ni Àṣẹ Milan, 321 ni òfin Àìkú àkókò, a sì fi ipín ijọba nàà sí àmì ní 330. 330 dúró fún òfin Àìkú ikeyin tí ó fi iparí àkókò àyè idánwò ènìyàn sí àmì. Nítorí nàà, nǫ́mbà mètàdínlógún bèrẹ̀ kí Ráfia tó wáyé, ó sì parí dájúdájú léyìn ipolongo ológún Páníùmù àti Sídónì. Ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rindínlógún nínú Dániẹ̀lì mọ̀kànlá dúró fún òfin Àìkú ní Orílẹ̀-èdè Amẹ́ríkà.

Àsotẹ̀lẹ̀ Simírìnà ń fi àmì idóti tí ó jẹ́ ọkàn-àyà gidì ti ihìn ikilọ́ Ìsíkièlì hàn. Àmì ọ̀nà tí ó ẹ́ájú òfin Ọjọ Àìkú, gégé bí a ti sàpẹ̀ẹ̀ rẹ̀ nípasè àwòrán méjì ti iparun Jerúsálẹ̀mù, ni idóti nàà; sùgbón ó tún jẹ́ Òfin Mílànò, èyí tí ó bèrẹ̀ idásílẹ̀ àwòrán ẹranko nàà.

Nígbà idóti, irinàjọ igbéyàwó àdéhùn kan yòò ẹ̀lẹ̀. Èyí jẹ́ firàkítàlì ti irinàjọ igbéyàwó tí ó bèrẹ̀ pẹ̀lú Reagan, gégé bí a ti sàpẹ̀ẹ̀ rẹ̀ nínú Clovis ní 496, sùgbón irinàjọ ikeyin sí igbéyàwó nàà bèrẹ̀

nígbà idótì, ní ibámu pèlú àṣẹ Justinian tí 533, àti pèlú Òfin Milan ní 313. Àwọn àmì ọ̀nà méjèèjì ṣáájú òfin Ojọ Àìkú. 313 ṣáájú òfin Ojọ Àìkú àkókò ní 321, àti àṣẹ 533 ṣáájú òfin Ojọ Àìkú ní Ìgbimọ kẹta tí Orleans ní 538. Irú òfin kan yóò mú àwọn àbùdá àṣotélẹ̀ tí àṣẹ Justinian àti tí Òfin Milan ṣe, nígbà tí irú ìgbéyàwó àdéhùn àpẹẹrẹ kan yóò sì jẹ̀ idásílẹ̀.

Nígbà tí a bá ti ṣe ilàṅà àṣẹ nàà, ó ti pẹ̀ jù láti múra sílẹ̀, nítorí pé a ti ti ilẹ̀kùn àkókò idánwò mọ́ sórí iwo Pùròtèsítàntì gégé bí a ti ti i ní idánilójú ní Ìrẹkojá àkókò ní Íjibítì. Lẹ́yìn èyí, òfin Ojọ-Àìkú, àmì ọ̀nà tí ó tẹ̀ lé e, fi hàn kì í ṣe pé àwòrán ẹranko nàà ti dá sílẹ̀ ní kíkún nikan, sùgbón pèlú imúṣe àmì ẹranko nàà. Òfin Ojọ-Àìkú ní samisi òpin àkókò idánwò fún iwo Olómìnira, ẹranko ilẹ̀ ayé ti Ìfihàn orí kẹ̀tálá, gégé bí ó ti dájú pé Fáraò àti ogun rẹ̀ kú nínú Òkun Pupa lẹ́yìn Ìrẹkojá.

Odún igba àti aadota tí ó parí ní 207 ṣáájú ibi Kristi fi Donald Trump hàn, gégé bí Antiochus Magnus tí a ṣàpẹẹrẹ rẹ̀, bí ó ti ní múnasílẹ̀ fún ipolongo ogun tí ní bọ̀ tí ó bèrẹ̀ ní pètẹ̀lẹ̀ Panium tí ó sì parí pèlú idótì Síídónì. Lẹ́yìn Ogun Panium, olórí ogun Ptolemaic nàà, Scopas tí Aetolia, ṣá pèlú bí ẹgbẹ̀rún mẹ́wáá ọ̀mọ-ogun tí ó là ayé lẹ́ sí ilú Síídónì. Antiochus lé e, ó sì dóti Síídónì. Íjọba Ptolemaic ní Alexandria rán ọ̀mọ-ogun irànlówó kan, sùgbón kò ṣàṣeyọ́rì. Níwọn bí ebi tí ní dojú kọ wọn, Scopas fi ilú nàà jòwó. Antiochus jẹ́ kí Scopas lọ; Scopas sì padà sí Ejibiti lẹ́yìn nàà, níbi tí a ti pa á níkẹ́yìn lórí ẹ̀sùn isòtẹ̀ àti jíjẹ owó ijọba jẹ. Idótì Síídónì mú isẹ́gun Antiochus lórí Coele-Syria lẹ́yìn Panium pé.

Arábinrin White fi iwé Uriah Smith, Daniel and the Revelation, hàn gégé bí “ọwọ́ irànlówó Ọlórún.” Nínú àlàye rẹ̀ lórí ẹ̀sẹ̀ kẹ́rínlá àti kẹ̀èdógún tí Danieli mọ̀kànlá, Smith tọka sí ipolongo ipele méjì tí Antiochus.

“Ìtónisóna ọ̀ba ọ̀dọ ilẹ̀ Ejibiti ní Ilẹ̀ Ìgbimọ̀ Aláṣẹ Romu fi lé M. Emilius Lepidus lówó, ẹ̀ni tí ó yan Aristomenes, ọ̀jìṣẹ̀ ijọba àgbà kan tí ó ní irírì ní àgbàlá ọ̀ba nàà, gégé bí alábòòjútọ̀ rẹ̀. Ìgbésẹ̀ àkókò rẹ̀ ní láti pèsè ààbò sí ikogun tí a ní halẹ̀ pèlú rẹ̀ láti ọ̀dọ̀ àwọn ọ̀ba méjèèjì tí wọn dá ifòkànsìn pọ̀, Philip àti Antiochus.”

“Fún ètẹ̀ yìí ní ó rán Scopas, gómìnà olókíkí kan tí AEtolia, ẹ̀ni tí ó wà ní isẹ̀ àwọn ará Ejibiti nígbà nàà, sí ilẹ̀ ibilẹ̀ rẹ̀ láti kó irànlówó ọ̀mọ-ogun jọ fún ogun nàà. Lẹ́yìn tí ó ti pèsè ọ̀mọ-ogun kan tán, ó gbógún lọ sí Palestine àti Coele-Syria (nígbà tí Antiochus wà lójú ogun pèlú Attalus ní Lesser Asia), ó sì mú gbogbo Judea wá sí abẹ̀ ikápá àṣẹ Ejibiti.”

“Bẹ̀ẹ̀ ní a ṣe mú àwọn ọ̀ràn wá sí ipò kan fún imúṣe ẹ̀sẹ̀ tí ó wà níwájú wa. Nítorí Ántiókùsì, nígbà tí ó dáwó ogun rẹ̀ pèlú Àttálùsì dúró nípa àṣẹ àwọn ará Róòmù, gbé ìgbésẹ̀ kíákíá láti gba Pálésínì àti Kóélé-Síríà padà kúrò lówó àwọn ará Ejibiti. A rán Skópà láti kọ ọ̀ lójú. Ní agbègbè orisun Jódàni, àwọn ọ̀mọ-ogun méjèèjì padé. [Panium] A sẹ́gun Skópà, a lé e dé Síídónì, a sì dó tí í mọ̀lẹ̀ gidigidi níbẹ̀. A rán mọ́ta nínú àwọn géngérà tí ó lágbára jùlọ ní Ejibiti, pèlú àwọn ọ̀mọ-ogun wọn tí ó dára jùlọ, láti tú idótì nàà ká, sùgbón láìsì àṣeyọ́rì. Nígbèyìn-gbéyìn, nígbà tí Skópà padé nínú iwin iyan tí ó rẹ́gẹ̀ tí a kò le fi ọwọ́ kan, ọ́tá kan tí kò le koju, a fi ipa mú un láti tẹ́ríba lórí àwọn ọ̀nà àbùkù pé kí a fi ẹ̀mí nikan sí i; lẹ́yìn èyí ní a jẹ́ kí ọ̀un àti ẹgbẹ̀rún mẹ́wáá èniyan rẹ̀ lọ, ní ihòhò àti láiní nkankan. Níhìn-ín ní ọ̀ba àríwá tí gba àwọn ilú tí ó dá olódi jùlọ; nítorí Síídónì jẹ́, ní ti ipò rẹ̀ àti àwọn ààbò rẹ̀, ọ̀kan lára àwọn ilú tí ó lágbára jùlọ ní àwọn àkókò wònyí. Níhìn-ín ní àìlera àwọn ohun ijà guúsù láti dúró sìnshìn

hàn, àti àìlera àwọn èniyàn nàà tí ọba guúsù ti yàn; iyen ni, Skópà àti àwọn ọmọ-ogun Aetolia rẹ.” Daniel and the Revelation, 257, 258.

Odún mèèèdógbòn-ún-lé-lòdúnrun méjìdínlógórin tí ó parí ní odún 207 ǵáájú Kristi n tóká sí Donald Trump. Àsotélẹ̀ odún mèèèdógbòn-ún-lé-lòdúnrun méjìdínlógórin tí ó parí ní odún 313 pèlú igbéyàwó àdéhùn ilà-oòrùn àti iwọ-oòrùn, àti Ofin Milan, n fí hàn idásilẹ̀ àwòrán ẹranko nàà ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà. Ijọ Pẹgámù, tí ó bèrẹ̀ ní odún 313, dúró fún itàn níbi tí ẹ̀sìn Kristeni ti subú kúrò nípa ifaramọ̀ pèlú ẹ̀sìn keferi, kí agbára pópòpù tó wá gba itẹ̀. Pẹgámù àti odún 313 jẹ̀ àpẹẹrẹ̀ ifaramọ̀ tí a sojú rẹ̀ nípasẹ̀ idásilẹ̀ àwòrán ẹranko nàà ní Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà. Ó sojú ifaramọ̀ ẹ̀sìn Kristeni àti Róòmù pópòpù, nítorí pé ẹ̀sìn Kátólíkí kí í se ohun mǵíràn bí kò se ẹ̀sìn keferi tí wón fí irísí ilẹ̀-ìṣẹ̀ Kristeni bò. Àsotélẹ̀ odún mèèèdógbòn-ún-lé-lòdúnrun méjìdínlógórin tí ó bèrẹ̀ ní 1776 tí ó sì parí ní odún yìí nàà n sọrọ̀ nípa Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà. Ní bẹ̀, gbogbo àsotélẹ̀ mètẹ̀tẹ̀ta ti odún mèèèdógbòn-ún-lé-lòdúnrun méjìdínlógórin n tóká sí apá kan ti àsotélẹ̀ nípa ẹranko ilẹ̀ ayé ti Iṣipayá orí kẹ̀tálá, gbogbo wón sì parí láàárín àwọn ilà àsotélẹ̀ tí nǵbà mètàdínlógún sojú.

Ofin Àìkú-Ojò Àìkú-Àìkú ni igbà tí Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà bá sọrọ̀ bí dragoni, àti ọrọ̀ síso ti orílẹ̀-èdè kan ni iṣe àwọn aláṣe aṣòfin àti adájọ̀ rẹ̀.

“Ìsọrọ̀” orílẹ̀-èdè nàà ni iṣe àwọn aláṣe iṣòfin àti idájọ̀ rẹ̀. The Great Controversy, 442.

Trump kí í se agbára adájọ̀ tàbí agbára aṣòfin, nítorí nàà Ofin Ojò-Ìsinmi tí n bọ̀ láipẹ̀ ni Ilẹ̀ Aṣòfin ni yóò se é. Síbẹ̀, igbésẹ̀kankan tí ó bá pèsè itilẹ̀yìn fún agbára pópòpù, n sàpẹẹrẹ̀ Ofin Ojò-Ìsinmi. Àṣe ti odún 533, àti òfin ikéde ti odún 313, n fí ibèrẹ̀ àkòkò nàà hàn nígbà tí a dá àwòrán ẹranko nàà sílẹ̀. Iparí rẹ̀ ni Ofin Ojò-Ìsinmi tí n bọ̀ láipẹ̀, Jesu sì máa n fí ibèrẹ̀ ṣàfihàn ọ̀pín nígbà gbogbo; nítorí nàà, igbésẹ̀ Trump nípasẹ̀ àṣe aláṣe kan tí yóò pèsè “àfàkalẹ̀” kankan fún aṣòdisi-Kristi inú àsotélẹ̀ Bíbélì, yóò sojú fún alpha igbòkẹgbodò nàà, èyí tí kí í parí bí kò se ní omega, nígbà tí Orílẹ̀-Èdè Amẹ́ríkà “yóò kọ̀ àwọn ilàna ijọba rẹ̀ tí débi pé yóò fí se Ofin Ojò-Ìsinmi.”

“Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ wà, àní nínú àwọn tí wón n kópa nínú iṣisẹ̀ yìí fún fifi ìmúlò Ojò Àìkú lélé, tí a ti fọ̀ ojú wón sí àwọn àbájáde tí yóò tẹ̀ lé iṣe yìí. Wón kò rí i pé wón n kọ̀lù òmìnira ẹ̀sìn ní tààràtà. Ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ sì wà tí kò tii ní ìmọ̀ nípa ohun tí Ìsinmi ojò keje gégé bí Bíbélì ti n béèrẹ̀, àti ipilẹ̀ èké tí àjọṣe Ojò Àìkú dúró lé. Eyikeyi iṣisẹ̀ tí ó bá wà fún ilàna òfin ẹ̀sìn, ní tòótọ̀, jẹ̀ iṣe fifi ààyè sílẹ̀ fún Ijọ̀ Pápá, èyí tí, fún ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ọ̀rúndún, ti máa n jagun láidáké sí òmìnira ẹ̀rì ọkàn. Itójú Ojò Àìkú jẹ̀ gbèsè iwàláàyè rẹ̀ gégé bí ohun tí a n pè ní àjọṣe Kristeni, lówó ‘àṣírí àìṣòdodo’; àti fifi í lélé yóò jẹ̀ ijẹ́wọ̀ ní ti gidi ti àwọn ilàna tí wón jẹ̀ igun-ipilẹ̀ gangan ti Romanisimu. Nígbà tí orílẹ̀-èdè wa bá fí bẹ̀ kọ̀ àwọn ilàna ijọba rẹ̀ sílẹ̀ títí dé bí yóò se dá òfin Ojò Àìkú sílẹ̀, nínú iṣe yìí ni Pùròtẹ́sítàni yóò bá Pópèrì dọ́wọ̀ pọ̀; kò ní jẹ̀ ohun mǵíràn bí kò se fifi iyè fún ikà-ọba nàà tí ó ti pé gan-an tí ó fí itara n sọ ànfààní rẹ̀ láti tún fò sókè sínú iṣàkóso apanirun tí n ṣisẹ̀ lónà gidi.” Testimonies, volume 5, 711.

Eyikeyi “iṣisẹ̀ kankan tí ó bá n se àtilẹ̀yìn fún òfin ẹ̀sìn jẹ̀ ní tòótọ̀ iṣe ifaramọ̀ sí Ijọ̀ Pápá,” àti pé irú àwọn iṣisẹ̀ bẹ̀ n se ǵáájú òfin Ojò Àìkú tí yóò sún mólẹ̀ láipẹ̀.

“Àṣe tí n fí agbára mú ijọsin ojò yìí gbọ̀dọ̀ jáde lọ sí gbogbo ayé. Ní iwón díẹ̀, ó ti jáde lọ tẹ̀lẹ̀. Ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ibi agbára ijọba ti n sọrọ̀ pèlú ohùn dragoni, gégé bí ọba aláimọ̀-Ọlórún nàà ti sọrọ̀ sí àwọn ẹ̀lẹ̀wọ̀n Heberu.” Signs of the Times, May 6, 1897.

A ó maa bá àwọn nàkan wònyí lọ nínú àpilẹ̀kọ tó kàn.